

Boekbesprekingen / Comptes Rendus

Bruno Boute, *Academic Interests and Catholic Con-fessionalisation. The Louvain Privileges of Nomination of Ecclesiastical Benefices* [Education and Society in the Middle Ages and Renaissance 35] (Leiden and Boston: Brill 2010). Xxvii + 683 pp., ISBN 978-9004-18417-6. €196,00.

Two things are clear after reading through more than 600 pages of this book, which is based on a Ph.D dissertation in History defended at the Catholic University of Leuven. First, it is an immensely erudite book that represents years of archival research in Belgian and Italian archives; one in which Boute dis-courses at ease on an impressive range of topics: from the finer points of Canon Law over benefices and the theological debate over Efficient Grace and Free Will, to power networks at the Vatican ca. 1600, the ins- and outs of academic politics at Leuven, and the politicking at the Archducal court at Brussels under Albert and Isabella. Secondly, the book har-bors a theoretical ambition with references to Science and Technology Studies, Actor Network Theory, and the works of Foucault and De Certeau, among oth-ers; but at the end of copious words and many re-flections, this reviewer is still left baffled as to the cen-tral argument of the book. One problem in the obtuseness of this work is certainly the organization of the book. Only on p. 134 does Boute explain to the reader the central question, ‘the Louvain privileges of nomination.’ In 1483 Pope Sixtus IV had granted the university rector the right to appoint poor clerics of the university to lower ecclesiastical benefices in the Burgundian Low Countries; in 1513, Pope Leo X en-dowed the dean of the Arts Faculty with a similar privilege for Masters of the university. Both papal bulls were intended to safeguard some benefices for poor, learned clerics in a clerical market dominated by powerful magnates and lay patrons.

From the 1580s to December 1616, when the Leu-ven privileges were confirmed by the papal Bull ‘Regimini Universalis’, the leaders of the university spared no effort to plead their case, in Rome, with the popes, the cardinals, and sympathetic ambassadors, and in Brussels, with the archdukes and the papal nuncio. The urgency of confirmation arose when university graduates found their privileges of nom-ination successfully contested, not only in the neigh-boring principality of Liège, but also in the Spanish Netherlands, by bishops, cathedral chapters, and

powerful lay patrons. With the corporate well-being of the university at stake, not least under the threat of the upstarts, the fathers of the Society of Jesus, whose college in Leuven presented a direct competi-tor not only in the liberal arts but also to the Theo-logical Faculty of the university, the call for action be-came ever more urgent. The university dispatched agents to Rome, one, the Irishman Peter Lombard, stayed for over a decade, pleading both the private causes of particular Leuven men as well as the pub-lic interest of the university, all to little avail.

This is the story that Boute tells, in great detail, be-tween chapters 3 and 7. What at first glance seems a tedious game of academic politics turns out to be a fascinating tale of how power and influence func-tioned in the early modern period: through multiple layers of personal networks, mediated through dif-ferent institutions, influenced by political, theologi-cal, and social considerations. Having pored over hundreds of letters, petitions, and legal documents, Boute has reconstructed the smallest minutiae of this prolonged lobbying campaign on the part of the University of Leuven, and how it intersected with the larger issues of the day: the war in the Low Coun-tries, the position of the Spanish Netherlands in the Counter-Reformation Catholic world, the relation-ship between Brussels, Madrid, and Rome, the ten-sions between university and bishops, the symbiosis between town and gown in Leuven, the factions within the university, and the legacy of Augustini-anism in the Theological Faculty. A dozen figures emerged from the painstaking reconstruction of Boute, men who played a key role in pushing through various actions in the multiple networks that turned eventually to the advantage of the university.

If Boute was contented with just telling this story, readers would admire his great skills and tenacity as a historian in teasing so much information out of his documents. It is a pity that he has given in to theo-retical temptations of the sort that result in excessive jargon-filled discourses and fuzzy thinking. Consider this one sentence in the ‘Conclusions’: ‘this book aimed, by exposing the politics of reality, to close the gap between the world itself and talking about the world by pulling the oft-forgotten operations out of the bottom drawer of academics trying to turn the model of reality into the reality of the model.’ (p. 615)

An immensely learned work, *Academic Interests and Catholic Con-fessionalisation* would have been a

much better book without any theoretical pretensions and at two-thirds of the length.

R. Po-chia Hsia, Pennsylvania State University

Ole Peter Grell, Andrew Cunningham and Jon Arrizabalaga (eds.), *Centres of Medical Excellence? Medical Travel and Education in Europe, 1500-1789* (Farnham: Ashgate 2010). Xiii + 335 pp., ISBN 978-0-7546-6699-8. £ 70,00.

Deze publicatie kwam tot stand naar aanleiding van een congres dat plaatsvond te Barcelona in 2007. De gezamenlijke vrucht van de auteurs, met name onderzoek naar (een deelaspect van) mobiliteit van geneeskundestudenten in de Nieuwe Tijd en/of de circulatie van medische kennis binnen de academische instellingen, leidde tot dit enigszins eclecticisch gebundeld werk. Enkele auteurs namen de eindredactie voor hun rekening en deze inhoudelijke algemene betrokkenheid zorgt ervoor dat alle uiteenlopende (deel)thema's toch de indruk geven van een verantwoord geheel. Uiteindelijk is men tot een fraai resultaat van dertien artikelen gekomen, waarvan de eerste drie redelijk globaal de situatie binnen de West-Europese ruimte proberen in te leiden. Ze vallen te beschouwen als overzichtsartikelen. De volgende vier bijdragen gaan dieper in op het fenomeen van de *peregrinatio medica*: de mate van mobiliteit en de migratiebewegingen van geneeskundestudenten vanuit hun gebied van herkomst met hun universiteiten wordt uit de doeken gedaan. Vervolgens volgen er zes gespecialiseerde essays over een welbepaald (lokaal) medisch kenniscentrum. Het spreekt voor zich dat dit derde gedeelte van het boek in de eerste plaats toegevoegde waarde heeft voor die vorsers welke onderzoek verrichten naar die specifieke instellingen. Zonder hier alle namen van auteurs te noemen, zullen die uit 'onze contreien' als Hilde de Ridder-Symoens (UGent), Catrien Santing (RU Groningen) en Rina Knoeff (RU Leiden) bij de meesten wel vertrouwd klinken.

Thema's als de circulatie van kennis of de mobiliteit van 'intellectuele' groepen zoals bijvoorbeeld studenten, winnen de jongste jaren in de internationale literatuur stevast aan populariteit en in de ruime context hiervan worden er ook tal van historiografische debatten ten berde gebracht. Verscheiden niveaus van kennis circuleren niet zozeer in een spanningsveld van enerzijds *top down* theoretische kennis en anderzijds *bottom up* praktische vaardigheden, maar vallen te beschouwen als vaak inwisselbare en

titeiten die gevormd worden door enerzijds de concrete historische context en anderzijds de sociale, culturele, economische, institutionele en zelfs artistieke parameters die natuurlijk ook niet in een historisch vacuüm zijn ontsproten.

De institutionele context staat centraal in deze publicatie. Universiteiten, chirurgische scholen en academiën vormen de organisatorische bakens waarbinnen rondreizende studenten en aspiranten een ruim gamma aan medisch-wetenschappelijke kennis konden vergaren. Zij vallen te beschouwen – zoals de titel suggereert – als *centres of medical excellence*. Gezien de specificiteit van het merendeel van de artikelen is het quasi onmogelijk veel generaliserende lijnen doorheen de publicatie te ontwaren. Toch zien we het belang van een stimulerende 'politieke cultuur', de formele institutionalisering van de academische instellingen en de wil tot wetenschappelijke innovativiteit om tot een efficiënte doorstroming van kenniscirculatie te komen als een soort van rode draad lopen in dit boek. Hierover lijken de dertien auteurs een consensus te bereiken, namelijk dat het dynamisme van medisch-wetenschappelijke kennis onmogelijk kan losgekoppeld worden van de concrete historische contexten waarbinnen deze poogt te circuleren (oorlog of vrede, religie, politiek klimaat, wetenschappelijke traditie, ...).

Voor een redelijk breed gamma van historische onderzoekers biedt dit boek een mooie meerwaarde, al is het maar vanwege de diverse invalshoeken die in de verschillende artikelen aan bod komen. Niet enkel medisch-historici, onderwijsspecialisten of intellectueel geschiedkundigen vinden hun gading in deze uiterst erudiete publicatie, ook sociaal-economisch historici en onderzoekers waarvan het belangstellingsveld ligt bij prosopografieën gebaseerd op migratie- en mobiliteitspatronen komen met deze bundeling ongetwijfeld aan hun trekken. De grootste verdienste van het boek is dat het erin geslaagd is een concrete historische invulling te geven aan begrippen als medische mobiliteit en circulatie van medische kennis (onder de vorm van studenten, producten, innovaties, ...). Het boek is niet in eerste instantie bestemd voor een breder (lees niet-academisch) publiek – ondanks de vlotte leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid – vanwege de veronderstelde voorkennis van het medische kennisdebat uit het verleden, waarop de publicatie een (mijns inziens geslaagd) alternatief tracht te bieden. Een minpunt van dergelijke publicatie van artikelen is dat sommige situaties herhaaldelijk en overbodig gecontextualiseerd worden, terwijl bepaalde fenomenen die voor de niet-gespecialiseerde lezer geduid dienen te